

Asettamispäätös

19.2.2025

VN/34688/2024

VN/34688/2024-VM-12

Kriittisen infrastruktuurin tietojen avoin jakaminen arvioidaan uudelleen huomioiden kansallinen turvallisuus

Valtiovarainministeriö on tänään 19.2.2025 asettanut työryhmän arvioimaan uudelleen kriittisen infrastruktuurin tietojen avointa jakamista huomioiden kansallinen turvallisuus.

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 19.2.2025 – 31.3.2026

Tausta

Pääministeri Orpon hallitusohjelman kohdan 8.5 "Kyberturvallisuus, informaatioturvallisuus ja hybriduhkien torjuminen" kirjauksen mukaan kriittisen infrastruktuurin tietojen avoin jakaminen arvioidaan uudelleen huomioiden kansallinen turvallisuus. Tämän hankkeen työ pohjautuu lisäksi 30.8.2023 asetetun paikkatiedon kansallisen riskiarvion työryhmän (VN/15876/2023) tuloksiin. Paikkatiedon kansallinen riskiarvio valmistui 31.5.2024.

Viranomaiset voivat tarvittaessa toimia nopeasti hallussaan olevan avoimen tiedon jakamisen estämiseksi, mikäli katsovat sen tarpeelliseksi. Vastaavasti jokainen kriittinen toimija vastaa itse oman tietonsa suojaamisesta. Valtiovarainministeriön asettamassa hankkeessa on kyse kriittisten toimijoiden avoimen tiedon riskiarviointien koordinoivasta yhteistyöstä.

Tavoitteet, tehtävät ja tuotokset

Tavoitteet:

Hankkeen tavoitteena yleisellä tasolla on edistää kansallista turvallisuutta sekä vastuullista tietopoliittikkaa arvioimalla uudelleen kriittisen infrastruktuurin tiedon avoimuus. Tässä tarkoituksessa hankkeen tavoitteet ovat seuraavat:

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.vm@gov.fi

1. Tunnistetaan kansallisen turvallisuuden kannalta merkitykselliseen kriittiseen infrastruktuuriin liittyvä avoin tieto. Tällä tarkoitetaan avoimesti saatavilla olevaa tietoa sekä tietoa, joka ei ole avoimesti saatavilla, mutta on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti julkista.

2. Tuetaan toimijoiden omaa riskiarviointia ja yhteistyötä, sekä muodostetaan riskinäkökulmasta ajantasainen tilannekuva kriittisen infrastruktuurin tiedon avoimuudesta.

3. Valmistellaan ehdotuksia tarpeellisiksi politiikkatoimiksi ja muiksi konkreettisiksi toimenpiteiksi mainittujen riskien hallitsemiseksi yhteiskunnan eri sektoreilla sekä arvioidaan lainsäädännön muutostarpeita.

Tehtävät:

A. Työryhmän johdolla pilotoidaan kansallisen turvallisuuden kannalta merkityksellisen kriittisen infrastruktuurin avoimen tiedon riskiarvio.

Toimijat toteuttavat riskiarvioinnin osana omaa toimintaansa. Asetettava työryhmä alaryhmineen tukee riskiarviointia, tekee tätä tukevia linjauksia ja tarjoaa yhteistyörakenteen arvioinnissa nousevien kysymysten käsittelyä ja yhteensovittamista varten. Työryhmä hyödyntää CER-direktiivin valmisteilla olevan toimeenpanolain kriteeristöä sekä tulevaa kansallisen turvallisuuden strategiaa yhteistyön kannalta keskeisten toimijoiden valinnassa. Näiden toimijoiden yhteistyönä pilotoidaan kansallisen turvallisuuden kannalta merkityksellisen kriittisen infrastruktuurin avoimen tiedon riskiarvio. Tältä pohjalta työryhmä tuottaa kansallisen turvallisuuden kannalta merkityksellisen kriittisen infrastruktuurin avoimen tiedon strategisen tilannekuvan. Hankkeessa tehtävä työ tukee jatkossa kansallisen riskiarvioinnin tekemistä CER-direktiivin mukaisesti.

Tehtävän A. konkreettiset tuotokset:

- Kirjallinen riskiarvio ja strateginen tilannekuva kriittisen infrastruktuurin avoimesta tiedosta.

B. Työryhmän johdolla laaditaan riskipohjainen malli tiedon jakamisen tueksi

Muiden kuin CER-direktiivin mukaisten kriittisen infrastruktuurin toimijoiden osalta työryhmä tuottaa yhteistyössä yleisen, riskipohjaiseen arviointiin perustuvan mallin tiedon jakamista koskevan päätöksenteon tueksi. Tätä mallia voidaan hyödyntää laajemmin elinkeinoelämän, kuntien, kaupunkien sekä hyvinvointialueiden toimesta heidän arvioidessaan kriittisen infrastruktuurinsa avoimen tiedon jakamista turvallisuusnäkökulmasta.

Tehtävän B. konkreettiset tuotokset:

- Erilaisten toimijoiden tarpeet huomioiva tukimateriaali tiedon jakamista koskevan päätöksenteon tueksi.

C. Työryhmä tekee ehdotukset muista tarvittavista toimenpiteistä ja yhteistyön tulevasta järjestämisestä

Hankkeen toiminnassa ja edellä mainitussa riskiarviointityössä nousevien kehittämistarpeiden pohjalta työryhmä voi tehdä ehdotuksia tarpeellisiksi politiikkatoimiksi tai lainsäädännön muuttamiseksi asianomaisille ministeriöille. Hanke voi esimerkiksi tunnistaa mahdolliset avoimen tiedon jakamiseen liittyvät lainsäädännön muutostarpeet kansallisen turvallisuuden näkökulmasta. Hanke tuottaa ehdotuksen siitä, miten kriittisen infrastruktuurin avoimen tiedon arviointia voidaan tulevaisuudessa koordinoita ja kehittää valtionhallinnossa.

Tehtävän C. konkreettiset tuotokset:

- Kirjallinen kuvaus mahdollisista lainsäädännön muutostarpeista sekä muista mahdollisista politiikkatoimenpiteistä.
- Kirjallinen ehdotus koordinaation ja yhteistyön järjestämisestä tulevaisuudessa.

Työn ensimmäinen vaihe:

Työryhmän välittömät tehtävät ovat:

1. Valmistella valtiovarainministeriön ohjauksen tarpeisiin kiireellinen toimeksianto ja ohjeistus muille kuin CER-direktiivin mukaisille kriittisen infrastruktuurin toimijoille siitä, että avoimen tiedon riskiarvioinnit tulee aloittaa. Osana tätä ohjeistusta hyödynnetään Kuntaliiton ohjetta ("Turvallisuusnäkökulma ja kuntien rakennetun ympäristön paikkatietoaineistot") sekä Paikkatiedon kansallista riskiarviota (VN/15876/2023). Dokumentit jaetaan tarkoituksenmukaisella sekä tietoturvaisella tavalla keskeisten toimijoiden käyttöön.

Aikatavoite tehtävälle on 10.6.2025. Työryhmän tulee annettuun päivämäärän mennessä luovuttaa väliraporttinsa riskiarviointien tuloksista valtiovarainministeriölle.

2. Muodostaa keskeisistä kansallisen turvallisuuden kannalta merkittävistä kriittisen infrastruktuurin avoimen tiedon riskeistä tilannekuvaraportti. Tilannekuvaraportti yhdistyy tarkempaan työryhmän toimintasuunnitelmaan ja luo pohjaa sille, mihin asioihin riskiarvioinneissa tulee keskittyä. Tilannekuvaraportin käsittelyn pohjalta työryhmä jatkaa laajemman avoimen tiedon riskien tarkastelun toiseen vaiheeseen.

Aikatavoite tehtävälle on 10.6.2025. Työryhmän tulee annettuun päivämäärään mennessä luovuttaa alustava tilannekuvaraporttinsa valtiovarainministeriölle.

Organisointi

Työryhmän kokoonpano (henkilökohtainen varajäsen suluisissa, jos on nimetty):

Puheenjohtaja:

Lauri Holmström, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

Jäsenet:

Mari Starck, hallitusneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö, varapuheenjohtaja

Juhana Rautiainen, ohjelmapäällikkö, ympäristöministeriö (tietohallintojohtaja Riitta Teiniranta, ympäristöministeriö)

Reetta Kuronen, neuvotteleva virkamies, maa- ja metsätalousministeriö (Marita Aalto, neuvotteleva virkamies, maa- ja metsätalousministeriö)

Juha Pallaspuro, johtava asiantuntija, valtioneuvoston kanslia

Noora Jokela, neuvotteleva virkamies, sisäministeriö

Anu Sallinen, neuvotteleva virkamies, puolustusministeriö (Hanna Havumäki, erityisasiantuntija, puolustusministeriö)

Työryhmän pysyvät asiantuntijat:

Lotta Hakala, Suojelupoliisi

Henri Koponen, Suojelupoliisi (Otto Kurtelius, Suojelupoliisi)

Petteri Sipilä, insinööri komentaja, Puolustusvoimat (Jari Korpi, insinööri kapteeniluutnantti, Puolustusvoimat)

Samu Koski, insinööri majuri, Puolustusvoimat (Jani Koskivuori, majuri, Puolustusvoimat)

Saara Yousfi, yksikön päällikkö, Liikenne- ja viestintävirasto (Lasse Heliste, lakimies, Liikenne- ja viestintävirasto)

Jukka Seppälä, erityisasiantuntija, Valtion kyberturvallisuusjohtajan toimisto

Valtiovarainministeriö asettaa myöhemmin kaksi alatyöryhmää edistämään hankkeen tavoitteita. Työryhmä tekee valtiovarainministeriölle ehdotuksen asetettavien alatyöryhmien tarkemmasta työsuunnitelmasta ja kokoonpanosta.

Alatyöryhmien tulee työskentelynsä aikana tehdä yhteistyötä keskeisten sidosryhmien ja kriittisen infrastruktuurin tietoa hallinnoivien toimijoiden kanssa. Alatyöryhmät voivat myös tehdä keskenään yhteistyötä avoimen tiedon riskiarvioinnin yhtenäiseksi kehittämiseksi.

Alatyöryhmä 1: CER-toimijoiden riskiarvioinnin pilotointi

Ensimmäinen alatyöryhmä keskittyy CER-toimijoiden kriittisen infrastruktuurin avoimen tiedon riskiarvioiden tukemiseen. Alatyöryhmän puheenjohtajana toimii sisäministeriön työryhmäjäsens. Alatyöryhmän nimetään edustajat ainakin seuraavista organisaatioista:

Liikenne- ja viestintäministeriö
Puolustusministeriö
Valtioneuvoston kanslia
Huoltovarmuuskeskus
Elinkeinoelämän keskusliitto

Lisäksi alatyöryhmän työssä on kuultava ainakin seuraavia tahoja: Suomen ympäristökeskus, Senaatti-konserni, Suomen Erillisverkot Oy, Valtori, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Energateollisuus ry.

Alatyöryhmä 2: Riskipohjainen malli päätöksenteon tueksi

Toinen alatyöryhmä tuottaa yhteistyössä kuntien, alueiden sekä muiden sidosryhmien kanssa yleisen, riskipohjaiseen arviointiin perustuvan mallin tiedon jakamista koskevan päätöksenteon tueksi. Valtiovarainministeriö toimii yleisen, riskipohjaisen arvioinnin mallin valmistelusta vastaavan työryhmän puheenjohtajana. Alatyöryhmän nimetään edustajat ainakin seuraavista organisaatioista:

Ympäristöministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Kuntaliitto

Lisäksi alatyöryhmän työssä on kuultava ainakin seuraavia tahoja: FiCom, Väylävirasto, Maanmittauslaitos, Suomen ympäristökeskus, suuret kaupungit, Geologian tutkimuskeskus, hyvinvointialueet, Vesilaitosyhdistys, Huoltovarmuuskeskus, Elinkeinoelämän keskusliitto, Kansallisarkisto ja Tilastokeskus.

Valtiovarainministeriö kutsuu työryhmän koolle. Työryhmä voi kutsua kokouksiinsa myös muita asiantuntijoita kulloinkin käsiteltävänä olevan aiheen mukaisesti tai muilla tavoin kuulla työskentelyn kannalta olennaisia sidosryhmiä.

Valtiovarainministeriö voi asettaa tarvittaessa myös muita alatyöryhmiä hankkeen tavoitteiden toteuttamiseksi. Hankkeen työryhmä voi tehdä valtiovarainministeriölle esityksen uusien alatyöryhmien asettamiseksi hankekauden aikana.

Riskiarvioinnin pilotoinnin tueksi työryhmä voi lisäksi hyödyntää verkostomaista toimintatapaa kriittisten toimijoiden kanssa tehtävää sekä näiden keskinäistä yhteistyötä varten.

Hankkeen jäsenten nimi- ja organisaatitiedot sekä rooli ja toimikausi hankkeessa julkaistaan valtioneuvoston hankesivuilla hankkeen toimikauden ajaksi.

Kustannukset ja yleiset määräykset

Valtioneuvosto on myöntänyt 14.3.2023 rahoituksen hankkeelle päätöksellä VN/37077/2023-VNK-24. Valtiovarainministeriö vastaa määrärahan käytöstä ja raportoinnista.

Työryhmän työ tehdään virkatyönä eikä jäsenille makseta palkkioita. Kukin organisaatio vastaa jäsentensä mahdollisista matkakustannuksista. Valtiovarainministeriö tekee erilliset päätökset mahdollisista hankinnoista.

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen

ICT-johtaja Jarkko Levasma

Jakelu	PLM Puolustusministeriö YM Ympäristöministeriö Suojelupoliisi Puolustusvoimat VNK Valtioneuvoston kanslia LVM Liikenne- ja viestintäministeriö MMM Maa- ja metsätalousministeriö SM Sisäministeriö LVM KYB Valtion kyberturvallisuusjohtajan toimisto Traficom
Tiedoksi	PLM RO Kiinteistö- ja ympäristöyksikkö, Anu Sallinen PLM PO Kansallisen puolustuksen yksikkö, Hanna Havumäki Pääesikunta, Samu Koski Pääesikunta, Jani Koskivuori Suojelupoliisi, Lotta Hakala Suojelupoliisi, Henri Koponen Suojelupoliisi, Otto Kurtelius Puolustusvoimat, Petteri Sipilä Puolustusvoimat, Jari Korpi Traficom, Saara Yousfi Traficom, Lasse Heliste VM Ministeriön johto HalPol, Susanna Huovinen VM JulkICT Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekniinen osasto, Jarkko Levasma VM JulkICT Tietopolitiikka, Maarit Huotari MMM RO Elintarviketurvallisuusyksikkö, Marita Aalto MMM LVO Luonnonvara- ja vesitalousyksikkö, Reetta Kuronen SM KTY Kansallisen turvallisuuden yksikkö, Noora Jokela YM KOKO Tietohallinto, Riitta Teiniranta VNK VAY Turvallisuusryhmä, Juha Pallaspuuro LVM KYB Valtion kyberturvallisuusjohtajan toimisto, Jukka Seppälä

YM KERA Kestävä rakentaminen ja asuminen -osasto, Juhana Rautiainen
LVM TIO Digitaalinen luottamus-yksikkö, Mari Starck

VN/34688/2024-VM-12

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: